

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Institutiones Canonicae Sive Ius Ecclesiasticum

Wiestner, Jacob

Monachii, 1706

VI. Nemo potest ad impossibile obligari.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62649](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62649)

SUMMARIUM.

1. *Impossibile aliquid vel de Facto vel de Jure,*
2. *Vel Moraliter tantum esse potest.*
3. *Sensus & ratio Regule,*
4. *Et hinc objecta difficultates.*
5. *Impossibilia conditio aliquando rejiciuntur,*
6. *Et dispositio ad casus possibiles referuntur.*
7. *Difficultas non impedit obligationem.*

Impossibile alicui generatim dicitur **I.** omne id, quod præstari ab eo non potest. Cujus ad hanc Regulam à Glossa recensitæ species complures à Barbosa *hic n. 2.* & Interpp. aliis ad duas reducuntur: & quædam de Facto, alia de Jure impossibilia dicuntur. De Facto impossibile est, quod, personæ facultatis, loci, temporis aliisque circumstantiis consideratis, secundum ordinarium Dei concursum ab eo fieri non potest: sicut cuivis homini est suscitare mortuum, oculum erutum cæco restituere, digitum tangere cælum, lunæ cornua detrahere &c. §. *Impossibilis 11. Instir. de Inutil. Stipul.* De Jure autem tale est, quod, licet, circumstantiis illis attentis, absolute queat, honestè tamen, ob Naturalis, Divinæ, aut humanæ legis vel legitimi Magistratûs prohibitionem, fieri non potest, *c. fin. de Pactis & can. Faciat 15.* junctâ Glossâ *V. Non potest. 22. q. 2.*

Addunt aliqui speciem tertiam impossibilem Moraliter, & talia dicunt, quæ de Facto quidem & de Jure etiam, at non nisi cum ingenti difficultate, magnò damno, periculo &c. fieri possunt, *l. Nepos 125. ff. de V. S. Menoch. de Arbitr. casu 237. n. 24.* Sed, licet id non male, minus tamen propriè & appositè; propriè enim & in proposito Regulæ sensu impossibilia

B b b ca tan.

dist. 4. de Consec. Palao tract. 19. disp. 1. p. 7. n. 4. afficit tamen peccatum Veniale; cum enim hoc inordinata aliqua mentis ad bonum creatum conversio, & à lege Dei aversio quædam sit, licet sine contritione perfecta & Sacramento, non tamen sine omni pœnitentia saltem virtuali in hac vita remittitur, *cit. Doctor Angelicus q. 87. art. 1.* & aliis relatis Laiman *Lib. 5. tract. 6. cap. 4. num. 12.* & Palao *Tract. 23. disp. unic. p. 2. n. 5.*

Hanc quidem Pœnitentiæ necessitatem aliqui in dubium vocant propter *can. fin. dist. 4. & c. Quidam 5. de Penit. & remiss.* quorum locorum priori Gregorius M. eos, qui in Quadragesima diebus Dominicis vescuntur carnibus & ad medias usque noctes comestantur, genio suo relinquendos ait; *Ne forte peiores existant:* posteriori Alexander III. illos etiam, qui à peccatis se abstinere non posse, diserte asserunt, ad pœnitentiam admittendos, rescripsit. Sed textus isti necessitatem illam dubiam minimè reddunt; quia priori sermo non est de remissione culpæ & pœnæ æternæ, sed solummodo temporalis: quâ non inflicta subditorum non respicientium & correctorum peccata majoris mali vitandi causâ quandoque tolerantur, *can. Schisma 24. q. 1.* Glossa *in can. est.* & Strein. *hic. n. 5.* Posteriori verò, à peccatis se non posse abstinere, asserentes, ad peccatorum quidem suorû confessionem admittuntur; ut salutaribus consiliis & admonitionibus ad veram pœnitentiâ perducantur: absolutionem tamen Sacramentalem & peccatorum veniam, nisi vitæ emendationem serio promittant, non consequuntur, Barbosa *in c. Quod quidam cit. n. 5.* & Strein. *hic. n. 5. object. 3.*

REGULA VI.

Nemo potest ad impossibile obligari.

ea tantum sunt, quæ de facto vel de Jure infactibilia sunt, Barbola *hic. n. 2.* & Strein. *num. 1.*

3 Sensus ergo Regulæ generalis est, Neque auctoritate legis, neque præceptis aut sententiâ judicis, neque ultima voluntatiâ dispositione, neque pactione aliquâ vel contractu, neque voluntate & promissione propriâ obligari quis potest ad aliquid, quod sive per rerum naturam & de Facto, sive de Jure, id est, justè honesteque fieri non potest; Impossibile enim nullâ, undecunque orta, obligatio est, ut Canonica huic consona Juris Civilis Regula 18 §. habet. Ratio utriusque est; quia omnis obligatio est ad aliquid dandum vel faciendum seu præstandum, l. *Obligationum* 3. pr. ff. de O. & A. ea autem, quæ sive per rerum naturam & de Facto sive de Jure impossibilia sunt, dari fierique & præstari non possunt. Confirmatur; quia obligatio parit actionem sive jus petendi in judicio, §. 1. *Instit. de Action.* id autem, quod de Facto vel de Jure impossibile est, eò ipsò; quòd dari fierique & præstari nequeat, etiam peti in judicio non potest.

4 Non desiderantur tamen casus, qui Regulæ sic declaratæ firmatæque generalitatem suadeant restringendam; nam primò valet institutio hæredis, legatum relictum, imò & conjugium initum sub impossibili conditione, §. *Impossibilis* 10. *Instit. de Hæred. instit. & c. fin. de Condit. appost.* Secundo, hæres obligatur ad præstationem legati, Reipublicæ relictæ ad opus, quod prohibitum lege, proindeque de Jure impossibile est, l. *Si sexuum* 9 1. §. 6. ff. de V. O. Tertiò, impossibilis est evitatio omnium casuum fortuitarum: ad quam tamen obligatio dari potest; cum subsistat conventio, quâ quis eos in se suscipit, l. *Qua fortuitis* 6. C. de Pignorat. Act. Quarto, si res, quæ promissa est, perimatur, peti etiam post interitum po-

test: licet post hunc dari amplius non possit. Quintò, difficilia æquiparantur impossibilibus, arg. l. *fin. C. de Contrab. empt.* & tamen difficultas non impedit obligationem, l. *Nepos* cit.

5 Hæc tamen minimè derogant Regulæ generalitati. Primum; quia in ejusmodi voluntate ultima impossibilis conditio pro non adjecta seu non scripta habetur; quòd, defunctum intestatum decedere non voluisse, præsumatur: & quia voluntatem suam declarare ipse jam non potest, eam leges in dubio sic interpretentur, ut conditio ab eo pro possibili & honesta habita, vel, ut in ultimis voluntatibus non seriò adjecta intelligatur, & non attendatur, §. *Impossibilis* cit. l. 1. Si quis 6. l. *Conditiones* 9. Et. ff. de Condit. instit. Simili modò in matrimoniis, ob non minorem ipsorum quàm ultimarum voluntatum favorem, conditiones, quæ de Facto vel de Jure impleri non possunt, in dubio jocò potius quàm seriò, & contractum firmandi potius, quàm excludendi animò adjectæ præsumuntur, ut plenius dictum *Lib. 4. tit. 5. à n. 20.*

6 Alterum; quia hæres legatum præstare tenetur ad opus lege non vetitum, sed permissum honestumque; quòd defunctus perturbatæ mentis errore expressisse illicitum; revera autem liciti honestique operis constructionem voluisse præsumatur; ut suprema ipsius voluntas valeat potius, quàm pereat, & legibus accommodetur. Et si, quando ejus dispositio legibus non adversatur, id, quod verbis non expressit, nec cogitasse plerumque præsumatur, l. *Labeo* 7. §. 2. ff. de Suppell. legat.

Tertium; quia casus fortuitos in se suscipiens se non obligat ad eorum omnium evitacionem: sed solummodo ad supportacionem remissionem refusionemve damnorum ex iis provenientium, quod impossi-

impossibile non est, Peckius *hic*, n. 12. & Strein. n. 6. quibus locis uterque & rectè monet, conventionem de ejusmodi casibus præstandis solitos tantum comprehendere, eamque non porrigi ad insolitos & infuetos, l. *Fistulas* 78. §. *fin.* ff. de *Contrab. empt.* quod etiam observat Molina *tract.* 2. de *J. & J. disp.* 495. n. 20. Gutierrez de *Juram. p. 1. cap.* 24. n. 6. & Gaill. *Lib.* 2. *observat.* 23. n. 18.

Quartum; quia, quod res perempta peti possit, ratio est; quod ipsa & non aliud quidpiam fuerit in obligatione: re ipsa tamen non ipsa, sed æstimatione debetur, eademque ab actore intenditur, & à iudice ex officio adjudicatur, Peckius n. 12. *cit.*

7. Ultimum; quia difficultia impossibilibus non æquiparantur, nisi eadem sit ratio utrorumque: ratio autem quoad obligationem eadem non est, sed diversa; cum dationem, factum, præstationem difficultia: non etiam impossibilia admittant.

REGVLA VII.

Privilegium Personale personam sequitur, & extinguitur cum ea.

SUMMARIUM.

1. Privilegium aliud Reale aliud Personale.
2. Personali munitus eò per se ubique utitur,
3. Id tamen ad hæredes & Successores non transmittit.
4. Ratio utriusque assertionis,
5. Et utriusque objectæ difficultates:
6. Quæ tamen privilegij Personalis nec restitutionem,
7. Nec ad hæredes transmissionem evincunt.

Privilegium aliud Personale & aliud Reale est, quorum illud directè & immediatè alicui ratione personæ, vg. ob singularem ejus experientiam, industriam, fidelitatem: istud verò directè & immediatè ratione rei vg. loci, dignitatis, officii, causæ, negotiij &c. concedi, dictum est *Tit.* 37. n. 16. quò tanquam propriò locò hæc Privilegij partitio est declarata.

Proposita de priori Regula duas partes habet. Sensus prioris est, *Privilegium personale sequitur personam ejus, cui est concessum: ut ista eò, à concedente ad certum non restrictò, uti per se quovis locò possit;* sic enim privilegij legendi libros prohibitos, diebus esurialibus comedendi carnes, Psalmos Pœnitentiales vel Officium B. Virginis, horarum Canonicarum locò recitandi &c. munitus per se quocunque venerit, licitè eò utitur. *Per se*, inquam, & *Privilegij non restrictò* munitus. Prius; quia per accidens ejus usus aliquando illicitus est ratione scandali, aut alterius incommodi ex usu provenientis. Posterius; quia privilegium personale non simpliciter, sed pro certo tantum loco concessum, extra hunc usum utique non habet.

Posterioris Regulae partis sensus est, *Privilegium personale extinguitur & cessat, quando extinguitur seu moritur persona, cui id fuit indultum: nec transit ad hæredes aliorve successores.*

Ratio utriusque partis aperta est; quia, cum privilegium personale causam in sola persona habeat fundatam, necesse est, ut eam comitetur: eaque extincta & deficiente, ipsum quoque extingatur ac deficiat, *arg. c. cum cessante 60. de Appellat.* Quæ ratio de privilegio etiam Reali illud evincit; quòd, licet personam, quæ nunc eò gaudet, extinctam ipsum non extingatur, re tamen, cui concessum est, pereun-

B b b a